

Anketa: Ako sa môže vojna dotknúť queer ľudí? • Život queer utečencov v Európe je plný prekážok • Príbeh Petra Mazalána a jeho operného diela Už stačí • Dramatička a režisérka Valeria Schulczová: Ak niekoho poburuje dúhová vlajka, tak by sa mal nad sebou zamyslieť • Rozhovory s osobnosťami queer divadla Jurajom Bakom, Viktorom Horjánom, Petrom Tilajčíkom • Ako môže cosplay pomôcť pri tranzícii? • Rozhovor s novinárom Filipom Titlbachom o jeho knihe Byli jsme tu vždycky • Rozhovor s tiktokerom Lukášom Obermajerom • Recenzia na novú Eufóriu, knihu Tá bolesť ťa prejde a knihu Telegraph Club

Magazín QYS

Štvrťročník
Ročník siedmy
Číslo 1/2022
Vydané 05. 04. 2022
ISSN 2453-9023
EV 5428/16

Šéfredaktor

Andrej Kuruc

Vedúci vydania

Marek Hudec

Redakčná rada

Marek Hudec
Dominika Chrastová
Jakub Kováč
Róbert Pakan
Ria Gehrerová

Ďalší redaktori a redaktorky

Matej Uhlár
Kristián Lazarčík
Kristína Aschenbrennerová
Kristína Gyuríková
Sia Bajtek
Tonie Thimble
David Benedek

Jazyková korektúra

Elena Teplanová

Grafické spracovanie

Lukáš Beňo

Titulná fotografia s Cherrytree

Wood

Jakub Kováč

Web

qys.sk

Facebook

MagazinQYS

Vydavateľ

Nomantinals, o. z.,
Višňová 5, 831 01 Bratislava
IČO: 42182603
Kontakt: info@nomantinals.sk

Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu umenia. Realizované s finančnou podporou Ministerstva kultúry. Za obsah tohto dokumentu je výlučne zodpovedný NOMANTINELS.

Obsah

6 Komentár: Pomoc nemusí stáť veľa

8 Anketa: Ako sa môže vojna dotknúť queer ľudí?

15 Pomáha queer utečencom z afrických krajín. Teraz sa zapája do návrhu stratégie v súvislosti s Ukrajinou

19 Nastal čas na queer divadlo

24 Dramatička a režisérka Valeria Schulczová: Ak niekoho poburuje dúhová vlajka, tak by sa mal nad sebou zamyslieť

30 Umelcovi Petrovi Mazalánovi pomáhalo divadlo v coming-oute. Zrežíroval dielo s názvom Už stačí

34 Vďaka cosplayu si môžu transrodoví ľudia uvedomiť, že už nechcú hrať divadlo

38 Moderné divadlo často obsahuje queer témy, no Hedwig ich spracovala mimoriadne nekompromisne

44 Režisér Juraj Bako: Queer divadlo mi pripadá trefné, lebo sa vyjadruje k veciam, ktoré sú často v spoločnosti tabu

48 Divadlo a realita pri tranzícii: príbeh performancie F64.2

53 Herec Peter Tilajčík: Každý si musí vyjasniť, nakoľko má rád slobodu a nakoľko chce byť slobodný

60 Herec Viktor Horján: Sila nie je v dave, ale v jednotlivcoch, ktorí sa za seba nehanbia!

63 Queer muzikály z Broadwaya a West Endu

66 Tá bolesť ťa (možno) prejde

69 Filip Titlbach: Nepoznám queer človeka, ktorý by si prial zmeniť svoju identitu, aj keď pre ňu často trpí

74 Telegraph Club vás pri čítaní preniesie do Teplárne

76 Mentalita ľudí sa mení, prichádza 21. storočie, tvrdí slovenský tiktoker Lukáš Obermajer aka post-teenager

80 Nová Eufória si udržala kvalitu, no dopláca na priveľa postáv

82 Ako mi skupiny gejev medvedov pomohli prijať svoju identitu

86 Mločina – 4. časť

Editoriál šéfredaktora

Už to vyzeralo, že sa svet otriasol zo zákernej choroby, ktorá nás trápila dva roky. A za to nikto nemôže, vírusy si hľadajú svoje cesty, ničiť ľudí nie je ich zámerom. Preto som ostal v šoku, keď sa prezident Ruska zachoval horšie ako COVID-19. Cielene zaútočil na susednú krajinu, na Ukrajinu, a uvrhol zemeguľu do nevidaného chaosu. Keby mal obyčajnú ľudskú empatiu, všetko mohlo byť inak.

Dennodenne sme konfrontovaní so správami o humanitárnej kríze a vojnových zločinoch proti obyvateľom a obyvateľkám Ukrajiny. Je ťažké bezmocne sa prizerať, a tak sa snažíme aspoň zmierniť pocity bezradnosti nezištnou pomocou tímu, ktorí utekajú. Medzi nimi sú aj LGBTI+ utečenci a utečenkyne, ktorí a ktoré ani predtým nemali vo svojej krajine na ružiach ustlané.

Mnoho z nich sa dostalo do novej pasce, keďže ani krajiny, do ktorých putujú, ako Slovensko, Poľsko či Rumunsko, nie sú rajom pre život teplých ľudí. Mnohé a mnohí uviazli na Ukrajine, kde sa ocitli vo zvýšenom ohrození, jednak zo strany ruského agresora, ale aj zo strany ukrajinskej armády, ktorá povolala napríklad aj transrodové ženy, ktoré stále majú marker M v dokladoch. V podobnej situácii sa ocitli gejovia a ich rodiny. Obhajovať sa menšinovým statusom im nepomôže, a tak sa musia opäť skrývať, zatajovať aj pred vlastnými spoluobčanmi a bojovať či organizovať sa len v rámci svojej siete. Celé vojnové besnenie je desivé, nikto v tejto vojne nezvíťazí, vyhasne množstvo ľudských životov, a otázkou zostáva: kvôli čomu?

Podobné otázky dnes víria v hlavách asi nám všetkým. Preto sme aj do nového čísla nášho magazínu zaradili niekoľko článkov, ktoré reflektujú ruskú inváziu na Ukrajinu. Dočítate sa o nej v komentári Dominiky Chrastovej alebo v článku o ľuďoch na úteku od Mareka Hudeca. Zároveň sa však nechceme poddať situácii a venujeme sa aj témam, ktoré sme si pre vás na tento rok pripravili. V jarnom čísle sme pootvorili dvere do súčasného slovenského queer divadla a snažili sa pozrieť na to, aké má na Slovensku miesto. Viedli sme rozhovory s umelcami a umelkyňami, ktorí vo svojej tvorbe reflektujú aj queer tematiku, ako režisérka Valeria Schulzová, umelec Peter Mazalán, režisér Juraj Bako. Tiež sme sa porozprávali s hercami Petrom Tilajčíkom a Viktorom Horjánom. Pozreli sme sa aj na tému transrodovej identity v divadle.

A samozrejme, prinášame niekoľko zaujímavých recenzií queer umenia z posledného obdobia. Osobitne by som vypichol knihu rozhovorov Filipa Titlbacha z českého Deníka N, ktorá prináša osudy ľudí z queer komunity poznačené minulým politickým režimom socializmu, kresťanským fundamentalizmom či transfóbiou v spoločnosti.

Andrej

